

- 1) I. Zihnın tümelden tikele, bütünden parçaya yaptığı yürütmedir.
 II. Öncüller doğru ise sonuçta doğrudur.
 III. Sonuç yanlış ise en az öncüllerden biri yanlıştır.
 IV. Zihnın bir şeyi diğer şeye benzeterek hükme varmasıdır.

Yukarıdakilerden hangileri tümgelım için geçerlidir?

- A) Yalnız I
 B) I, II, III
 C) I, III
 D) Yalnız IV

- 2) Descartes'ın meşhur sözü olan "Düşünüyorum o halde varım" bir motiv kıyasıdır. Aşağıdakilerden hangisi Descartes'ın bu kıyasının tam karşılığıdır?

Cevap → Bütün düşünenler vardır. Ben düşünüyorum o halde varım.

- 3) Aşağıdakilerden hangisi tümel olumlu bir önermedir?

Cevap → Bütün insanlar onurludur.

- 4) İfadede eksik zihinde tam olan kıyaslara ne ad verilir?

Cevap → Entimem

- 5) Yanlış öncüllerden hareketle doğru gibi görünen yanlış sonuç çıkarma anlamındaki akıl yürütme aşağıdakilerden hangisidir?

Cevap → Sapsata

- 6) Bir kıyasta sonuç önermesinin yüklemi olan terim aşağıdakilerden hangisidir?

Cevap → Büyük terim

- 7) "....., zihnın özelden genele, tikeleden tümele, parçadan bütüne sonuç çıkardığı akıl yürütmelerdir.

Yukarıdaki hangi akıl yürütme ile ilgilidir?

Cevap → Tümevarım

- 8) "..... : bir bütünü meydana getiren parçaların tamamını veya bir sınıfın tüm bireylerinin hepsini incelemek suretiyle geneli hakkında hüküm çıkarmaktır.

Örnek: Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi ve Pazar günlerinin hepsi 24 saatte.

Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi ve Pazar haftanın bütün günleridir.

Öyleyse haftanın bütün günleri 24 saatte.

Yukarıdaki başluğa hangisi yazılmalıdır?

Cevap → Tam tümevarım

- 9) "Gerçeğe uygun olan, tartışmasız olarak kesin bilgi veren önermelerdir.

"Bütün parçadan büyüktür" önermesi gibi, bu önerme asıdı beş sonattan burhonda kullanılan önermelerdir. "Yukarıda bahsi geçen önerme türlerine ne ad verilir?

Cevap → Yokiniyyot

- 10) "Doğruluğu insanlar tarafından kabul görmüş olmasından kaynaklanan önermelerdir."

Sözü geçen önermelere ne ad verilir?

Cevap → Meşhurat

11) "Öncüller" yakıniyyot olan kıyastır. Bütün delillerin en kesin ve güvenilir olanıdır." Bahsedilen beş sonattan hangisidir?

Cevap → Burhan

12) "Eğer bu şey cisim ise yer kaplar, O cisimdir, öyleyse yer kaplar." ve "Eğer bu şey cisimse yer kaplamaktadır. O yer kaplamaktadır. Öyleyse cisim değildir." kıyaslarının çeşidi nedir?

Cevap → Şartlı

13) "....., öncülleri bitişik ve ayrık şartlı kıyaslardan oluşan bir kıyas çeşididir. Öncüllerdeki sıkların ayrı ayrı değerlendirilmesi ile sonucu varılır. 14. yasındaki Fatih Sultan Mehmed'in babasıyla yazışması buna örnek verilir.

- Ya siz padişahsınız ya ben padişahım.
 - Siz padişahsanız sorumluluğunuz gereği,
 - Ben padişahsam emrim gereği,
 - her iki halde de ordunuzun başına geçmelisiniz
- Yukarıda bilgi verilen kıyas çeşidi hangisidir?

Cevap → Dilemler

14) "Montıkta meşhur olan (meshurat) ve doğru kabul edilen (müsellemat) öncüllerden oluşmuş kıyas" demektir. Farklı tarzları bulunmakla beraber genellikle "bir düşüncedeki gelişmeleri tartışarak gösterme sanatı" diye tanımlanır. Ayrıca bir tezin doğruluk veya yanlışlığını göstermek amacıyla yapılan tartışma kurallarından bahseden ilmin adı olarak kullanılmıştır." Yukarıda sözü edilen sanat hangisidir?

Cevap → Cedel

15) Zihin bu tür hükümlerde zihninde bulunan bir orta terim vasıtasıyla konu ile yüklem arasında bağ kurar. Mesela "dört çifttir" önermesinde, dört ve çift terimlerini düşünürken, dört ikiye bölünür, ikiye bölünen sayılar çifttir diye yapılan gizli bir kıyastan sonra zihin hüküm verir. Bu tür beş sonatta kullanılan önermeye ne ad verilir?

Cevap → Fitrîyyot

16) Bir kıyas ikiden fazla sayıda öncülden meydana geliyorsa bu kıyas çeşidine ne ad verilir?

Cevap → Bileşik kıyas

17) "Bazı insanlar mühendistir.

Bazı insanlar eğitilidir.

O halde bazı insanlar eğitilidir. "Kıyasında nasıl bir çıkarım hatası yapılmıştır?

Cevap → İlmi etkelden sonuç çıkarılmıştır.

18) Bir önermenin niteliğini bozmaksızın öznesini yüklem, yüklemine özne yaparak, anlamca eşdeğer, aynı doğruluk değerine sahip, yeni bir önerme oluşmaya ne ad verilir?

Cevap → Döndürme

19) Önermenin zikredilen konusu tek bir bireye işaret ediyorsa bir sınıfın tüm fertlerini içine alıyorsa bir kısmını içine alıyorsa eğer konu nicelik bildirmiyorsa Önerme denir. Sırayla başlıkları ne gelmelidir?

Cevap → Tekil, tümel, tikel, belirsiz.

20) "Yağmur yağarsa sokaklar ıslanır."
"İzmir soğuk değildir."
"İlim faydalıdır."
"Sevgi emektir."
"İnsan ancak ettiğini biçer."
Yukarıda hangi önerme çeşidi vardır?
Cevap → Ayrık şartlı

21) I. Tümel olumlu = her a, b'dir.
II. Tümel olumsuz = hiç bir a, b değildir.
III. Tikel olumlu = bazı a, b'dir.
IV. Tikel olumsuz = bazı a, b değildir.
Yukarıdakilerden hangisi doğru verilmiştir?
Cevap → Hepsisi.

22) Aşağıdakilerden hangisi gelişmeilik ilkesini ifade etmez?
Cevap → Bir şey ya vardır ya yoktur, başka bir şey yoktur.

23) "Her şeyin bir var olma sebebi vardır."
İlkesine ne ad verilir?
Cevap → Yeter sebep

24) I. Cevherler özülle kalim olan şeylerdir.
II. Cevherler ortip azalabilir.
III. Cevher varlığını sürdürmek için başka bir şeye ihtiyaç duymaz.
IV. Cevher öz bakımından değişkendir.
Yukarıdakilerden hangisi cevher hakkında söylenebilir?
Cevap → I, III

25) "İçine aldığı fertlerin ortak özelliklerini kendinde toplayan kavrama qatısı altında bulunan fertlerin tümü de onun dir." Boşlukla-hangisidir?
Cevap → İşlem - Kavram

26) Aşağıdakilerden hangisi tanım hakkın-
da verilenlerden hangisi yanlıştır?
Cevap → Tam bir tanım, oldukça geniş kelimelerle yapılmalıdır.

27) Aristoteles mantığı da denen, mantığı tasavvurat ve tasdikot şeklinde ayırıp ele alan mantığa ne ad verilir?
Cevap → Klasik mantık

28) "Tanım, önerme, kıyas, tümevarım, tümdengelim, delalet"
Yukarıdaki konulardan kaç tanesi mantığın konusudur?
Cevap → 6

29) "Mantık hem ilim ve hem yöntem olarak tarif edilmiştir." Bunun dayanağı nedir?
Cevap → Düşünme kaideleri ve kurallarını belirler ve ilimlere uygulamasını denetler.

30) Kıyas akıl yürütme biçimlerinden hangisine dayanır?
Cevap → Tümdengelim

31) Aşağıdakilerden hangisi beş sanattan değildir?
Cevap → Yakiniyyat

32) Akıl yürütme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
Cevap → Kıyas bir akıl yürütme çeşidi değildir.

33) Bağlaci "ya, ya da" olan kıyas çeşidi
Cevap → Ayrık şartlı kıyas

34) "Öncül : Dışarı çıkan tedirgin olur.
Delil : çünkü dışarıda corona salgını var.
2. Öncül : tedirgin olan insan mutlu olamaz.
Sonuç : Öyleyse dışarı çıkan mutlu olmaz."
Yukarıdaki şekilde kurulan kıyas çeşidine
ne ad verilir?
Cevap → Deliller kıyas

35) Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
Cevap → 1 - tikel olumsuz

36) Aşağıdakilerden hangisi tikel olumsuz
önermeye örnektir?
Cevap → Bazı insanlar zengin değildir.

37) "Kimi insanlar zeki, çalışkan ve başarılı-
dırlar." Bu önerme nicelik, nitelik nasıl
adlandırılır?
Cevap → Tikel, bileşik, olumlu

38) Kıyas türlerinin uygulama alanları için
kullanılan mantık terimi hangisidir?
Cevap → Beş sanat

39) Doğru ve yanlış, kabul edilebilir veya
edilemez olsun insanda sevinç ve huzur
veya nefret ve sıkıntı duygularına yol
açan önerme çeşitlerine ne ad verilir?
Cevap → Muhayyelat

40) "Yağmur yağarsa sokaklar ıslanır."
"İzmir soğuk değildir."
"İlim faydalıdır."
"Sevgi emektir."
"İnsan ancak ettiğini bilir."
Yukarıda hangi önerme çeşidi vardır?
Cevap → Ayrik şartlı.

41) Bir şeyin özelliklerinin hepsine ne ad
verilir?
Cevap → Mahiyet

42) Aşağıdakilerden hangisi bir delil
çeşididir?
Cevap → Akıl

43) Bir şeyi olumsuz ya da olumsuzlama
anlamında kullanılan kavram hangisidir?
Cevap → Tasdik

44) Bir şey hakkında verilen karara ne ad
verilir?
Cevap → Hüküm

45) Araç nedir?
Cevap → Bir şeyin mahiyeti ve özelliklerinden
oluşan şeydir.

46) Zât için hangisi söylenemez?
Cevap → Zât bir şeyin özünü ifade eder.

47) Her ne zaman yağmur yağsa yerler ıslanır.
Güneş doğarsa aydınlık olur.
Erken kalkan - kalkarsan yol alın
Yukarıdaki önermenin çeşidi nedir?
Cevap → Bileşik şartlı.

48) (Kazanın) doğduğuna inanıyorsun da öldü-
ğüne mi inanmıyorsun. (doğduğuna inandığına
göre öldüğüne de inanman gerekir.) şeklinde
önermenin çeşidi nedir?
Cevap → Görelî

49) Bir konu, yüklem ve bağdan oluşan önermelerdir.
Tek bir yargı olan önermedir. İlim faydalıdır, sevgi
emektir, yağmur yağdı, Ali çalışkandır, v.s "bohsi"
geçen önerme hangi tür önermedir?
Cevap → Basit